

Till: migrationsminister Maria Malmer Stenergard,
arbetsmarknads- och integrationsminister Johan Pehrson
Statssekreterare Anders Hall
Statssekreterare Sophia Metelius
justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se
arbetsmarknadsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Höjt försörjningskrav på arbetskraftsinvandring ett hot mot Norrbottens utveckling

Norrbottnens Kommuner och Region Norrbotten reagerar starkt mot Regeringens beslut att höja försörjningskravet för arbetskraftsinvandrare. Det nya försörjningskravet innebär att en arbetskraftsinvandrare måste ha en lön som uppgår till minst 80 procent av medianlönen i Sverige. Norrbottens Kommuner och Region Norrbotten stödjer till fullo goda arbetsvillkor för samtliga arbetstagare oavsett arbetsplats. Som de seriösa arbetsgivare vi är ser vi att det höjda försörjningskravet tvärtemot riskerar att leda till konsekvenser för både anställda och arbetsmarknad.

Norrbottnens Kommuner och Region Norrbotten instämmer i SKR:s yttrande över höjt försörjningskrav för arbetskraftsinvandrare och vill ytterligare betona dess starkt negativa inverkan på kommunerna i Norrbotten och Region Norrbotten.

Förslaget som trädde i kraft 1 november 2023 medför mycket stora konsekvenser för utvecklingen i Norrbotten i en situation av stora pensionsavgångar inom offentlig sektor inom närmaste åren samtidigt som den gröna omställningen i industrin skapar nya arbetstillfällen.

Regeringens syfte att minska den så kallade lågkvalificerade arbetskraftsinvandringen för att i stället skulle kunna utföras av personer som redan bor i Sverige motverkar utvecklingen för länets samtliga kommuner då arbetslösheten ligger långt under medel i Sverige.

Arbetskraftsvandring är det verktyg som finns att ta till när det inte går att rekrytera i Sverige eller inom EU. Det är inte troligt att effekten av ett höjt försörjningskrav blir lägre arbetslöshet, så som en del av regeringens intention med ändringen är.

Flyttmönstren från övriga Sverige till norra Sverige har historiskt visat att kommunerna och regionen i framtiden inte kan stödja kompetensförsörjningen på denna omflyttning för de arbetstillfällen som ska ersättas och för de nya som skapas. Arbetskraftsinvandring är ett avgörande tillskott för att samhällsomställningen och tillväxtutvecklingen.

Förvärrar en redan problematisk kompetensförsörjning i offentlig sektor

Inom äldreomsorg väntas en kommande brist på medarbetare till följd av stora pensionsavgångar till 2031. Samtidigt har undersköterskor i kommun och region en medianlön på 27 900 kr enligt SKR, vilket innebär att ingångslönen är lägre än detta. För legitimationsyrken uppstår svårigheter när den svenska legitimationsprocessen kan kräva att arbetstagare behöver starta på lägre lön för att uppfylla språkkrav eller praktisk tjänstgöring

innan de kan erhålla lön närmare medianen efter utfärdad legitimation. Det höjda försörjningskravet riskerar att göra en svår situation ännu allvarligare genom att försämra rekryteringsmöjligheter när offentlig sektor blir allt mindre möjlig att kompetensförsörja med stöd av arbetskraftinvandring. Kommunerna och regionerna är seriösa arbetsgivare och måste undantas från det höjda försörjningskravet.

Konsekvenser för lönebildningen

Den svenska modellen bygger på att det är arbetsmarknadens parter som kommer överens om lön och villkor i kollektivavtal. Det bör inte ske genom politiska beslut. Det riskerar konsekvenser för ojämn lönebildning och svårförutsedda kostnader för kommunernas och regionernas redan nu ansträngda ekonomier. En fungerande och konstruktiv lösning vore därför att ha en arbetsmarknadsprövning där arbetsmarknadens parter tillsammans pekar ut bristyrken och säkerställer kollektivavtal med goda löner och villkor för arbetskraftsinvandringen. Dessutom måste skyndsamt hantering via Migrationsverket säkerställas när arbetsgivare ansöker.

Arbetsmarknadspolitik

Med omstruktureringen av Arbetsförmedlingen och minskningen av dess lokala närvaro efterfrågar Norrbottens Kommuner och Region Norrbotten en mer kraftfull politik för att fler personer ska vara tillgängliga på arbetsmarknaden, särskilt för att kunna ta de jobb som avses. Personer som befinner sig något längre bort från arbetsmarknaden saknar det stöd de behöver från Arbetsförmedlingen. Dessutom bör Arbetsförmedlingen förstärka sin närvaro och samarbete med kommunerna för att bättre kunna stödja dessa grupper. I detta sammanhang bör regeringen också ge kommunerna möjlighet att utföra statligt finansierade arbetsmarknadsinsatser för dem som befinner sig längre bort från arbetsmarknaden. Genom att ge ersättning för sådana insatser kan kommunerna spela en viktig roll i att hjälpa dessa grupper att närma sig arbetsmarknaden och öka deras sysselsättning.

Konsekvenser för både offentlig och kommersiell service

Andra arbetsplatser som drabbas av det kommande försörjningskravet återfinns exempelvis inom handel, restaurang, transport och delvis inom tjänstesektorn, så som städtjänster. Det stora behovet av medarbetare inom hotell- och restaurangverksamhet har tvingat fram satsningar mellan krögare och Arbetsförmedlingen i Norrbotten för att motverka personalbrist. Det höjda försörjningskravet kan leda till att arbetskraftsinvandring utesluter arbetstillfällen inom dessa sektorer vilket försvårar en redan ansträngd arbetsmarknadssituation och motverkar satsningar från både privata och offentliga aktörer.

För Norrbottens Kommuner och Region Norrbotten

Claes Nordmark
Kommunalråd Boden (S),
Ordförande Norrbottens
Kommuner

Anders Öberg
Ordförande regionstyrelsen (S)
Region Norrbotten

Ulrica Hammarström,
kommunalråd Pajala (S),
1:a vice ordförande Norrbottens
Kommuner

Birgitta Johansson Huuva
Regionråd (C)
Region Norrbotten

Tomas Mörtberg,
kommunalråd Övertorneå (C),
2:e vice ordförande Norrbottens
Kommuner

Glenn Berggård
Regionråd (V)
Region Norrbotten

Isak Utsi,
kommunalråd Arjeplog (S)

Lars Forsgren,
kommunalråd Arvidsjaur (S)

Birgitta Larsson,
kommunalråd Gällivare (S)

Nina Waara,
kommunalråd Haparanda (S)

Roland Boman,
kommunalråd Jokkmokk (S)

Susanne Andersson,
kommunalråd Kalix (S)

Mats Taaveniku,
kommunalråd Kiruna (S)

Carina Sammeli,
kommunalråd Luleå (S)

Patric Lundström,
kommunalråd Piteå (S)

Niclas Hökfors,
kommunalråd Övertorneå (S)